

Huszár János fölszólalása

A magyar kormány nevében tisztelettel és szeretettel üdvözlöm a tanácskozást, amelynek témája nyilvánvalóan nagyon aktuális, elevenünkbe vág. Igyekszem a Hódi úr által megfogalmazott alapkövetelménynek eleget tenni, és ha velős gondolatokat nem is ígérhetek, a rövideséget próbálom betartani.

Azt gondolom, hogy a tanácskozás aktualitását igazolják az elmúlt napok fejleményei. Gondolok itt annak az okmánynak az aláírására Athénben, amely Magyarországot gyakorlatilag az EU-tagság küszöbére juttatta el. Olyan fejlemény ez, amelynek a fényében a határon túli, így a vajdasági magyaroknak sok mindent érdemes újra-gondolniuk, s az új helyzetnek megfelelően kell választani megfelelő magatartást, taktikát és stratégiát. Meg kell nézni, hogy milyen előnyök származnak ebből a dologból, és milyen esetleges hátrányok. Én nagyon kevés hátrányt tudok említeni. Ami esetleges hátrányt jelent, az átmeneti jelenség, annak a közös áldozatvállalásnak a része, amit az összmagyarság az EU-hoz csatlakozás érdekében hozott az elmúlt 12 évben. Ami a határon túli magyarokat, elsősorban a vajdasági és a kárpátaljai magyarokat érintő hátrányt illeti, azt amit a vízumkényszer jelent, úgy gondolom, hogy ez minimális áldozatvállalás, amit az összmagyarság keretén belül a vajdasági magyarság az EU-csatlakozás érdekében meg fog hozni.

Mindenesetre én ennek a csatlakozásnak az ünnepi jellegét hangsúlyoznám, és úgy gondolom, hogy itt a frázisokon túl arról van szó, hogy a tizenhárom évvel ezelőtti rendszerváltást követően megint bekövetkezik egy váltás, egy régióváltás. Magyarország, ahogyan mondani szok-

ták, Európa boldogabbik feléhez fog tartozni. Ötszáz év után egy sikeres szövetség tagja lesz, és ennek az összmagyarság is, a határon túli magyarság is biztosan érezni fogja a kisugárzó hatását.

Sok szó esik a csatlakozás gazdasági, politikai, kereskedelmi, pénzügyi hasznáról. Én egy másik haszonra is szeretném fölhívni a figyelmüket. A csatlakozásnak lesz egy gondolkodásbeli, mentalitásbeli változásokat involváló hatása is, haszna is. Olyan értékrendnek a tagjai leszünk, olyan magatartásformába kell beilleszkednünk, amely legalább olyan fontos, mint a pénzügyi, gazdasági, kereskedelmi előnyök. Nem akarom a kettőt szétválasztani. Nyomorgó demokráciát még nem láttam. Nyilvánvalóan kell a haszon, a tőke, a befektetés, az akadálymentes kereskedelem, az emberek szabad mozgása, mindez megalapozza azt, hogy egy olyan új értékrend, olyan magatartásforma változás következzen be, ami nélkül nincs EU-csatlakozás. Azt gondolom, hogy Szerbia esetében nemcsak a nemzetközi közösség joganyagának az átvétele, a migrációs problémák, a határátkelők modernizációjáról van szó, hanem a szükséges szemléletváltásról is. Ha azt kérdezik, hogy Szerbia mikor csatlakozik ehhez a szövetséghez, azt gondolom akkor, amikor Szerbia népe ezeket az értékeket, ezeket a civilizációs vívmányokat olyan fontosnak érzi a maga számára, hogy rákényszeríti a politikát a szükséges feltételek teljesítésére.

Egy civilizációs értékrendhez történő csatlakozásról van szó, és a civilizációs értékrend a civil szférát is magában foglalja. Ez a Hódi úr által emlegetett nagyon finom és nagyon határozott kritika egyik kulcseleme: civil gondolkodás nélkül nincs regionális együttműködés. A

szubszidiaritás gyakorlati alkalmazása nélkül nincs regionális együttműködés. Hogy mire gondolok? Ott voltam 1996 novemberében Zentán, ahol ezt az együttműködést aláírták. Én ott voltam, de a zentai polgármestert bizony úgy kirakták a teremből, hogy a lába sem érte a földet. Mi köze az önkormányzatnak az önkormányzatiságról szóló dokumentumnak az aláírásához? A papír sok mindent elbír, de ahogy Hódi úr mondta, az nem elégséges. Szükséges, de nem elégséges feltétel. Egyrészt a lényeg az, hogy a hétköznapiakba mi szivárog le, másrészt, hogy a polgárok mennyire tudják ezeket a kereteket a maguk javára fordítani. A dolog nem úgy fog működni, hogy a dokumentum aláírói megmondják, mi a helyes eljárás. Nem fog működni az a magatartás a régiók Európájában, hogy majd a kormány, majd a parlament, a polgármester, a hatóság, valaki főnről megmondja, mit szabad, mit nem. Akkor fog működni dolog, hogyha a civil szervezetek, a polgárok, akik főnntartják a parlamentet, meg az önkormányzatot, meg a kormányt, eldöntik, hogy mi szolgálja az ő érdeküket, és az adott törvények figyelembevételével kezükbe veszik saját sorsukat. Erre jogosítványuk lesz. Jelenleg van olyan önkormányzat ebben az együttműködésben, amelynek a külkapcsolatok ápolására vonatkozó jogai bizony itt-ott kétségesek.

A kezünkbe kell venni a dolgokat, maguknak a polgároknak kell valamit eldönteniük és megcsinálniuk. Szemrehányóan néz rám a Hódi úr, úgyhogy befejezem fölszólalásomat. (Közbeszólás: Ellenkezőleg, nagy érdeklődéssel figyelem!) Azt gondolom, hogy nálam hozzáértőbbek folytatni fogják ezeket a gondolatokat, és ehhez az eszmecseréhez sok sikert kívánok.